

## INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen  
2016-02-10  
Besvaras senast  
2016-03-03

Till utbildningsminister Gustav Fridolin (MP)

### **2015/16:398 Skolledares arbetssituation**

I en forskningsöversikt Vetenskapsrådet gjort fastslås ledarskapets betydelse som centralt för skolans utveckling, förbättring, organisatoriska kapacitet och resultat. Efter lärarens arbete är ledarskapet den näst viktigaste faktorn för elevernas utveckling och resultat.

Skolledares uppdrag styrs direkt av skollagen. En snabb sökning på riksdagens hemsida visar att ”rektor” nämns över 100 gånger i skollagen. Sökordet förskolechef får ett tjugotal träffar i samma dokument. Vidare styrs skolledares uppdrag direkt av staten också i läroplanerna. I Lgr 11 beskrivs rektor som den som har det övergripande ansvaret för att skolans verksamhet inriktas mot de nationella målen (över 400 stycken om en kategoriserar kunskapskraven som mål) och för skolans resultat. Dessutom framskrivs 15 punkter som rektor har ett särskilt ansvar för – alltifrån skolenhetens internationella kontakter till studie- och yrkesvägledningen och resursfördelningen. Detta motsvaras av liknande bestämmelser i de andra läroplanerna.

Skolledare styrs också direkt av huvudmannen och indirekt av elevernas hemkommuner. Huvudmannen bedriver sitt kvalitetsarbete och sätter inom ramen för det upplokala mål. Huvudmannen äger också resursfördelningen (tillsammans med hemkommunen om den inte är samma som huvudmannen). För den skolledare som är anställd av en kommunal huvudman tillkommer det primärkommunala ansvaret som enhetschef. Det betyder såväl arbetsledning som socialtjänstanmälningar, statsbidragsansökningar som fettavskiljare, ekonomiansvar som renhållningstjänster. Liknande lösningar förekommer hos fristående huvudmän.

En färsk rapport från riksdagens utredningstjänst (dnr 2015:2068) visar att regeringens utredare, Skolinspektionen, Arbetsmiljöverket och fackförbunden, alla på olika sätt har undersökt skolledares arbetssituation. I granskning efter granskning dras slutsatsen att skolledare har en alltför hög arbetsbelastning. Tecken på det är att många skolledare uppger att de upplever att de inte räcker till, att ungefär hälften av skolledarna överväger att byta yrke och att mål- och resultatstyrningen ställer ökade krav på rektorers pedagogiska ledarskap samtidigt som rektorer måste ägna alltmer tid åt administration och ekonomi. I utredningen *Rektor och styrkedjan* pekar utredaren på bristande förtroende mellan styrkedjans olika nivåer. 34 procent av de kommunalt anställda och 22 procent av de privat anställda rektorerna har fler än 40 direkt underställda

medarbetare. Var fjärde svensk skolledare har varit anställd som skolledare i kortare tid än tre år vilket tyder på en hög omsättningstakt.

Både rapporten som omnämns ovan och ytterligare en om chefers arbetsvillkor (dnr 2016:104) refererar till SCB:s lönestrukturstatistik för 2014. Enligt dessa rapporter tjänar skolledare sämre än chefsgenomsnittet. Chefer inom kommunal sektor hade 2014 en genomsnittlig månadslön på 45 600 kronor medan skolledare i kommunal sektor hade en genomsnittlig månadslön på 43 116 kronor. I privat sektor var den genomsnittliga månadslönen för en chef 48 700 kronor medan skolledare i privat sektor i genomsnitt hade en månadslön på 36 380 kronor.

Sammantaget framträder en bild av skolledare som en yrkesgrupp med ett helt avgörande men mycket komplext uppdrag och bristande förutsättningar att utföra det.

Vilka åtgärder avser utbildningsminister Gustav Fridolin att vidta för att förbättra skolledares arbetssituation?

Hur avser utbildningsministern att arbeta för att skapa goda förutsättningar för skolledares pedagogiska ledarskap?

.....  
Linus Sköld (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Lisa Gunnfors